

28.09.2021

Група № 15

Урок № 1

Тема уроку: «Лексикографія. Сучасні лексикографічні джерела: словники, довідкова література (у числі на електронних носіях)»

Мета уроку: *предметні:* поняття про лексикографію; *ключові:* навички роботи зі словниками; *комунікативні:* спілкування з різними лексикографічними джерелами; *інформаційні:* вміння здобувати знання про різні типи словників; *загальнокультурні:* знайомство зі словниками різних мов.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте § 1 у базовому підручнику: Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2018. – 208 с.

2. Законспектуйте матеріал до уроку (ОСНОВНЕ):

Лексикографія (з грецьк. lexicos — словник і grapho — пишу) — розділ мовознавства, пов'язаний із створенням словників.

Словники бувають двох типів: **енциклопедичні та лінгвістичні**.

Енциклопедичні словники подають стислу характеристику предметів, явищ, історичних подій, видатних діячів культури, науковців, різних понять, що позначаються словами. До реєстру енциклопедичних словників здебільшого входять іменники й іменникові словосполучення, причому їхніх мовних ознак (закінчення родового відмінка, рід, сполучуваність з іншими словами та ін.) тут немає. З-поміж енциклопедичних словників виокремлюють загальні (у них подано найширшу інформацію) і спеціальні (медична, сільськогосподарська, музична енциклопедії та ін.). Найновішими загальними є «Енциклопедія сучасної України», що з'явилася в мережі Інтернет 2014 р. (esu.com.ua), а також українська Вікіпедія (uk.wikipedia.org).

Лінгвістичні словники по-різному пояснюють слово: з погляду лексичного значення, написання, вимови, походження та ін. Вони бувають одномовні, двомовні й багатомовні. Вершиною словникарства є тлумачні

словники, за допомогою яких з'ясовують лексичне значення слів. Одним із найповніших є «Словник української мови» (1970–1980), який містить близько 135 тис. слів. Щоправда, ця ґрунтовна праця вже певною мірою застаріла; крім того, на ній позначилася так звана «сталінська теорія зближення української й російської мов» (до цього словника потрапили штучно введені російські слова, яких доти в українській мові не було). Однак цей словник своєї актуальності не втратив і донині (sum. in.ua). У 2001 р. вийшов друком «Великий тлумачний словник сучасної української мови» (за ред. В. Т. Бусела), у реєстрі якого 250 тис. слів. Навіть словники не містять усіх слів, оскільки не встигають за розвитком мови, що останнім часом пришвидшився з огляду на розвиток інформаційного суспільства. Навряд чи можна знайти в найсучасніших словниках такі нові слова, як гуглiti, блютуз, Ютьюб (Ютуб) та ін., хоча ви знаєте їх змалку. Пришвидшують пошук потрібної інформації й процес уходження нових слів до словників різні інтернет-ресурси: «Словопедія» (slovopedia.org.ua), «Український лінгвістичний портал» (lcorp.ulif.org.ua) та ін.

Пошук у словниках роблять за алфавітом: Аа Бб Вв Гг Гг Дд Ее Єє Жж Зз Ии Іі Її Йй Кк Лл Мм Нн Оо Пп Рр Сс Тт Уу Фф Хх Щц Чч Шш Щщ Ъъ Юю Яя.



3. Виконайте вправу «Заповни прогалини», щоб перевірити та закріпити набуті знання на уроці (усно).

1. Лексикографія – це розділ , пов’язаний зі створенням ...
2. Словники бувають двох типів:
3. словники подають стислу характеристику предметів, явищ, історичних подій.
4. З-поміж словників виокремлюють загальні та
5. словники пояснюють слово з погляду лексичного значення, написання, вимови, походження.
6. Лексичне значення слова можемо дізнатися з словника.

4. Виконайте в робочому зошиті вправи 2, 3 до § 1 у базовому підручнику!!!

5. Запишіть назви ягід українською мовою, для перекладу скористайтеся словником.



Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.